Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

АВГУСТ 12
Суббота
1939 он
№ 185 (2825)
Сэн 10 мунгэ

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М ;Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумай ОРГАН.

Pooli deere kylьtyyrne xudaldaaji yrgenөөr delgeryylje

Manai socialiis oronoi kol-oozno tariaaşad bolbol 8 mil-aard pyyd tariaaji xuriaan ab-ag bolxo tuxai, xyntyreltenei eeni nyxer Staalinai istoriiçes-a zaabariiiji bodoto xereg dee-nь bejelyylxiin tylөө xysen ges xyseltelgөөr xydelmerilne, mesene.

Ene zilde, manai respyybli-iin kolxoozuud xadaa bajan gasa urguulba. Tereniiji bo-oni bolzor soo, ton hainaar a organizoovannoor, negeşji onsogor orooho geengyigөөr uriaalga—byxii partiina ba oveed, gazartariaalangai orga-izaacanuudai bojevoi zorilgonь nyn.

Tariaa xuriaalgiin amzaltanь adaa kolxoozno poolinuud dee-kylьtyyrne xudaldaaji yrge-өөr delgeryylhen ba xuriaal-a deere xydelmerildeg kol-oozniguudiiji zybөөr ba kylь-yrneer obsluuzivalhan deere-ee duldiidalsana.

Tariaanai maassova xuriaalga -xaa-xaanagyi exilbe. Tere xa-aa Xiaagtiin, Biçyyrei, Zediin, abaanskiin, Selengiin ba bu-d aimaguudta tyleg jabaza aina. Xeden zuugaad, mian-aad kolxoozniguud bolbol poo-nuud deere garaa. Kylьtstaan-axi azabaidaliinь erşemdeze, ne xyseteigөөr xyxinen bai-a.

Burkopsojuuzai sisteemiin udaldaa erxildeg organizaaca-uudai urda, tariaa xuriaalgiiji ebseg tyges ugtaxa, todorxoi-on xelebel, kolxoozuudai poo-ba kylьtstaanuud deere, pole-oi brigaadanuudai dunda, yder yxende xereglegdexe ba olon nziin ed tovaarnuudiiji elbeg lbegeer xudaldaxa—iime xa-usalgatai ba poçootno ujal-a baina.

Kolxoozno poolinyyd ba ylьtstaanuud deere, tereşelen, igaadanuudaişji dunda, bodo-kylьtyyrne xudaldaan orga-izovaalagdaxa johotoi. Xaba-tariigiin yjede, lariooguud, yydel ba razvoznoi — zize oznіçno xudaldaanuud orga-izovaalagdaa hen. Iime foor-iin xudaldaa jabuulalga xa-aa zarim gazarnuudta ton hain zylьtaadiiji xaruulhan baigaa.

Ilangajaa, ene zilei xuriaal-iin kampaaniiin yjede, pooli eerexi xudaldaan bolbol ton gen dalaistaigaar ba regy-aarnaar jabuulagdaxa uşartai. ariaa xuriaalga deere xydel-erildeg kolxoozniguud byxen, ehedtөө şuxala, yder byxende ereglegdexe ed tovaarnuudiiji bxa argabaidaltai baixa joho-oi. Tiimeheenь, xudaldaa erxi-elgiiji, pooli deerexi baidaltai oxilduulan tabixanь şuxala.

Pooli deerexi xudaldaan xa-aa zarim aimag, raioonuudta uu bişeer organizovaalagdaza aina. Xoriiin aimagai, Kraasna-artizaanai selьpoo bolbol nyy-el xudaldaaji Aşangiin ba naagai somonuudai, 7 kolxoo-uudai ybehe xuriaalgiinь 18 rigaadanuudai dunda organi-ovaalaa. Mynөө, tede kolxoo-uudai poolinuud deerenь or-anizovaalxanь. Kabaanskiin imagai, Tvorogoovsko somon-oxi 5 kolxoozuud bolbol xo-or dereevnide huurizanxai jym. ndexi selьpoo xadaa xamta 5 prodoveecyydiiji, kolxooz by-xende nezeedeer tabiba. Tedenь, kolxoozno poolinuud deere, yder byxende, nyydel xudaldaaji jabuulza, cai, ma-xoorko, kondiiterske izdeeli-nyyd, saaxar g. m.—yder by-xende xereglegdexe ba busad ed tovaarnuudiiji xudaldana.

Xedii iime gebeşji, pooli dee-rexi xudaldaaji erxim hainaar organizovaalhan raipotreebso-juuzuud, selьpoonuud ton ysөө-xen. Ene xydelmeriiji xysed xangaltataigaar exileeşjigyi ga-zarnuud bii. Selengiin raipot-reebsojuuz (tyryylegşenь nyx. Budaajev) pooli deerexi nyydel xudaldaa organizovaalalgiiji xe-regseenegyi. Selendyymiin, Tam-çiin somonuudai kolxoozuu-dainь poolinuud deere, negeşji polevoi xudaldaan organizovaa-lagdaagyi baixahaa gadna, te-reende beledxelei xydelmerişji ton dutamag. Ende, ed tovaar-nuud xysed asaragdaagyi bai-na.

Selengiin aimgyisedkoom bolbol pooli deerexi xudaldaa-ji organizovaalxa tuxai tusxai togtoomziiji aavgustiin exieer abaad, ene xydelmeriiiji xytel-berilxiijinь, raipotreebsojuuzai tyryylegşe nyx. Budaajevta daalgahan baigaa. Teed, nyx. Budaajev bodoto xemzeenyy-diiji abaagyi, aimgyisedkoomşji өөhediingөө togtoomziiji dyyr-gyylxiin tula zoxixo tuhalamza ygөөgyi ba kontroliirovalnagyi. Kanceliaarska xoohon xөөrel-dөөnde eses tabixa johotoibdi.

Kabaanskiin aimagai, Oimuu-ska selьpoogoi xydelmeridenь serьjoozno dutuunuud yzegde-ne. Tere xadaa kolxoozno poo-linuud deerexi xudaldaa orga-nizovaalalgiiji tahalduulxiin tuil-da xyrgөө—nyydel ba razvoz-noi xudaldaanuud oroidooşji or-ganizovaalagdaagyi. Xoriiin ai-magai, Deede-Xezengiin somo-noi „Manai Azal“ kolxoozoi dergedexi magaziinai prodaveec, komsomoolec Gynziinov D. M. gegşe pooli deere xygelmeril-deg kolxoozniguudiiji obsluu-zivalxiin orondo, zaiguultana ba kolxoozniguudai ereltedenь xaişa xeregeer xandaxa g. m. aaşa gargana.

Burkopsojuuz bolbol ene ugaa şuxala xydelmeriiin xa-zuuteenь baixa johogyi. Opera-tiivnaar xytelberilxe, praktiiçes-ka tuhalamza ygexe ba kontro-liirovalxa ujalgatai. Zygөөr, te-renei xydelmeridenь bahal du-tuu dundanuud olon baina. Manai respyyblikiin aimag, rai-oonuudta 738800 tyxerigei ar-gamza, morinoi zebseg, kolisoo-goi maazь, talxanai booltiin na-riixan ulahan g. m. elьgeegde-xe baihan aad, mynөө 235700 tyxerigei tiimenyyd tovaarnuud elьgeegdehen baixa jym.

Dursagdagşa faaktnuud bol-bol Burkopsojuuzai sisteemede-xi — raipotreebsojuuzuudai, selьpoonuudai xydelmeridexi dutuu dundanuudiijinь eliryylen xaruulna. Tedeniiji oiriin yder-nyydte likvidiirovelelgiiji xan-gaxa. „...Aradzonoi ereltenyyd, materiaalьna enxe haixan bai-dal ba aradzonoi doxooduud bolbol tovaarooboroodoi xyg-zelgeheөnь tyrgenөөr urgana, tiime deerehee, eriltiin ba to-vaarooboroodoi urgaltiin teemp-nyydeinь xoorondo tahaldal garna“ — geze, BKP(b)-ein XVIII sjeezd deere, nyxer Mi-kojaanai xelehiinь martaxa jo-hogyibdi.

BKP(b)-ein Staalinska CK, Soveed Praviitelьstvo ba nyxer Staalin bolbol xudaldaa erxi-legşe xydelmerilegşedte tusa-gaar jixe tuhalamza yzyylze, tedeniiji staalinska anxaralaar xyrieelne. Xudaldaa erxildeg xydelmerilegşed xadaa ene an-xaraliijinь bodoto xeregyydeer xariuulaxa ujalgatai.

Ene zilei tuilai bajalig urga-siiji ton organizoovannoor ba geeltegyigөөr xuriaan abalga—bygediin bojevoi zorilgo myn. Tiime tula, xudaldaanai organi-zaacanuud bolbol pooli deere kylьtyyrne xudaldaaji yrgenөөr delgeryylze, terenei yndehe huuri deere, kolxoozniguudiiji haitar obsluuzivalxanь şuxala.

MOSKVAA...!

Jaruuniin aimagai, Уlьdergiin somonoi, Kiirovei neremzete kolxoozoi xoninoi tovaarna feermiiji daagşa nyx. Cerendor-zo Daraajev ba jamaa xaruu-halagşa nyxer Tarba Cedebei gedşed kolxoozoigoo byxii kol-xoozniguudaar ydeşyylen, so-cialiis oronoigoo Ulaan stoliica—Moskvaa, xydөө azaxiin By-xesojuuzna viistavkede mordo-bo.

M. Уlьdergyyjev.

ZURAG DEERE: Krasnodaarska xizaarai, Slaviaaska raioonoi, „Kraasna Semenniik“ kolxoozoi gurbadaxi brigaadiin molotiilьno took (obin) deere tariaa xataalga ba seberlelge yngergegdeze baina. L. Kadiimovai foto. (TASS-iin fotoxrooniko).

Maassova xuriaalga exilee

Tarbagatai, aavgust 10. (Telefoonoor abtaba). Mynөө, Tarbagatain aimagai olonxi kol-xoozuudta aavgustiin 8-haa ta-riaa xuriaalgiin xydelmerinyyd exilee. Çapaajevai neremzete kolxoozdo 9 zaatka—samosbo-rooskanuud xydelmerilze baina.

Ybehe xuriaalgiin yjede xam-ta 9 gektaar sabşalangiiji sab-şaza, plaanaa 112% dyyrgehen erxim maşiniist—staxaanovec ny-xer Çoorniix Ivaan bolbol my-nөө tariaa xuriaalga deere myn le erxim pokazaatelьnuudiiji xa-ruulza baina. Nyxer Çoorniix bolbol xuriaalgiin exilxehee xolşo yder byri 5,5 gektaar ta-riaaji xuriaana. Ysegelder, Çoorniix xadaa 7 gektaar xu-riaaxab geze bejee ujalgalan xydelmerilze baigaa hen. Tere-nei exeneriinь snoop bool-go deere noormojoo myn le ylyylen dyyrgene.

Xuriaalga deere erximyydei xydelmeriiin ooped ba meeto-dyydiiji, socsorevnovaaniiiji yr-genөөr delgeryylze, ene zilei urgasiiji sag soonь erxim şanar-taigaar xuriaaza abxiin tylөө bygedөөrөө imagta le staxaa-novskaar xydelmerilxe şuxala.

PETROOV.

Бүхэсоюзна хүдөө ажахын выставкэдэ

советскэ натуральна каучук

Выставкэ харахаа ерэгшэд хадаа тэхничэскэ культурай павильондохи каучуконосуудые ехэ һонирхоно. Эндэ Украинын, Белорусскэ, Московско, Воронежско, Рязанска областинуудай, Крымскэ АССР-эй, Узбекистанай ба Казакстанай колхознигууд ороһон байна.

Электрифицированно карта СССР-тэ каучуконосуудай дэлгэрһые харуулна.

Каучуконосуудай хабаадаһанай тухай хэлэһэн, гэрэлтэ точканууд Одесскэ областьда ба Мурманска шадар, Крымдэ ба Камчаткада яларна. Каучуконосууд акклиматизировалагдаһан ба хүйтэнһөө айдаггүй.

Хэдэн жэлэй саадтээ иимэ байгаагүй. Энээнэй тухай экскурсантнуудта Азово-Черноморско хүдөө ажахын институдэй растениводствын кафедрын хүтэлбэрилэгшэ Черкасов ба Воронежско областиин „Хоёрдохи табанжэл“ колхозой бригадир Барсукова гэгшэд хэлэжэ үгөө. Черкасов болбол 1932 ондо эгээл түрүүн гайхамшаг „Крым-Сагыз“ каучук олоо, Барсукова хадаа үнгэрэгшэ жэлдэ 3,5 гектарһаа 91,6 килограмм каучуконосой үриһэ суглуулжа, рекорд түйлаһан байна.

1931 ондо социалистическэ промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй Бүхэсоюзна нэгэдэгээр конференци дээрэ нүхэр Сталин иигэжэ хэлээ һэн: „Манайда, орондомнай каучукһаа гадна, бүгэдэ бии. Тээд, нэгэ-хоёр жэлһээ бидэ өөһэдынгөө мэдэлдэ каучуктай болхобди“. Арадуудай вождиин энэ үгэ хадаа орондомнай үргэн отклик олоһон байна. Арбаад экспедицинүүд организовалагдаһан, натуральна каучук гэдэг зуугаад ургасанууд элирүүлэгдэһэн бийгаа.

Энэ культурада мүнөө жэлдэ 70 мянган гектарһаа үлүү газар таһалагдаха байна.

Колхознигууд болбол каучуконосуудые ба үндэр дээдэ шанартай каучуково издели хараа.

Москва—Кара—Кум маршрудтайгаар, 10 мянга гаран километр ябаһан, шэнэнүүд бүгэдын анхаралые хандуулна.

—Каучуконосуудай үриһые бидэнэй олохо аргагүй гээшэ гү гэжэ Харьковско областьһоо группа колхознигууд асуугаа.

—Эдэ үриһэнүүд бидэндэ бии һэн һай,—Московско областиин курсантнууд мэдүүлэнэ,—бидэнэр Москва шадарай колхозуудта энэ резиные крымэйхиһээ муу бэшээр болбосоруулан абхаһэмди.

***

Союзай колхозуудһаа ба совхозуудһаа, машинна-тракторна станцинуудһаа Москва—Бүхэсоюзна хүдөө ажахын выставкэдэ 34 мянган экскурсантнууд ерээ. Иимэ тооной айлшад столицида үдэр бүри байха байна.

(ТАСС)

Советскэ Союз дотор

◆ Августын табанай үдэр, Сталинай нэрэмжэтэ Промакадемида экзаменда табигдаһан, 250 хүнэй түрүүшын испытани дүүрэбэ. Үгтэһэн 900 мэдүүлгэнүүдһээнь экзаменда 690-нь табигдаһан байна. Экзамен үгэгшэдэй дунда СССР-эй Верховно Соведэй ба союзна республикануудай Верховно Соведүүдэй 15 депутаадууд, союзай орденуудаар ба медальнуудаар шагнагдаһан 92 хүнүүд бии.

◆ Советскэ союзай 46 городуудта ниидэһэн, ВЛКСМ-эй ЦК-эй агитэскадрилиин ба Осоавиахимай Центральна Соведэй самолет августын табанда Курскэ ерэбэ. Ниидэлгынь зорилго—нютагай организацинуудта авиациин үдэртэ жэшээтэ һайнаар бэлэдхэхын түлөө туһалаа.

Tiixi okeaanai baruun-urdaxi basseinede japoonsko şpioonaaz

Xitaddaxi deermedelgiin dain bolbol Urda-Xitaddaxi dalain ba Tiixi okeaanai zyyn-urdaxi basseiniin oronuudta şpionaa-ziin seetiiiji yrgedxexiin tula japoonsko vojeenşçineer xe-reglegdene. Ene şpionaazanь, egeel tyryyşeer Aangli ba Fraanca, tedenei koloniaalьna vladeeninyydte esergyy jabuu-lagdana. Şpioonsko organizaa-canuudai ysxen seetь bolbol ene raioonoi ton şuxala vojeen-ne strategiiçeske ba glaavna promiişlenne pyynktnyydte, japoonsko speciaalьna rezi-deentnyydiiji bariza baixiinь tula ugaa jixe zөөrinyydiiji gar-gaşaidag, japoonsko dalain xe-regyydiiji erxilxe ministeerst-vede sexe medeetei baina. Hyylei ziinyydte, ene raioon-doxi şpionaazda Japoon ba Germaaniiin xoorondoxi yrgen sotruudniçestvo xaraalagdaba. Vojeenne şpionaazhaa gadna, japoonsko agentuura bolbol nemeecketei xamta, angliiiska gospoodstvodo esergyy vesty-paalxiin tula nacionalistiiçeska zize gryyppenyydii xereglexiiji hededeg baina.

Filippinenyyd deerexi Ja-poonsko şpionaaziin baazanuu-dai negenь Davao raioon (Min-danao aral deere) bolno. Tiixi okeaanhaa Gollaandska Iindi xyrter baihan şuxala xargli-nuud deerexi ene raioon xadaa zarimandaa „bagaxan Japoon“ geze nerelegdedeg. Ende 13000 şaxuu japooncuud azahuudag baina. Japoonsko azahuugşadai poseleeninyydenь, Japoonoi dalain xeregyydiiji erxilxe mi-nisteerstviin speciaalьna assig-novaani deere baidag. Maniilь-ska gazeedyydei medeesehenei johoor zil byxende, japoonsko mianga garan rezideentnyyd bolbol Gollaandska Iindiiin ba Polineeziiin oronuudhaa niuusa soveşçaani xexiin tula Davaoda jiredeg baina.

Filiippinske uhanuuddaxi ja-poonsko „zagahaşad“ bolbol erjenyyd, gaavaninuud ba vo-jeenne bexizyylgenyydiiji şin-zelelgede jyynheeşji ylyy ha-naagaa tabidag baina. Xeden harliin saad tee Filiippinei zan-darmeeriiin glaavna ypravleeni bolbol „ugaa jixeer duralagşa japoonsko zagahaşadta“ kont-roolь tabixa tuxai speciaalьna zaxiraltiiji xeblebe. 1938 onoi nojaabriiin 19-de filiippinske dyrben çinoovniguud bolbol Baleaarska zaliivta jyhen „ja-poonsko hezegte zagahaşadiiji“ arestovaalba. Gebeşji, aresto-vaalagdahan japoonsko şpioo-nuud bolbol 200 xynhөө byri-dehen „japoonsko zagahaşadai zebsegte otriaadaar“ sylөөleg-dehen baigaa. Baliaarska zaliiv-ta, mianga şaxuu „japoonsko zagahaşad“ sag yrgelze baidag. Ene raioondo, japoonsko 300 rezerviistnyydei ştaadtai, ja-poonsko zagahanai 16 fiirm-nyyd bii.

Gollaandska Iindidexi ja-poonsko şpioonuudai aktiivnos-tinь pan-aziaatska organizaaca-duudiiji bii bolgolgodo zorluu-lagdana. „Deetç maass deili nьjus“ gazeedei medeesehe-nei johoor, Saraada ba Salii-naar tolgoiluulhan „Niderlaand-ska Iindiiin oobşçestvo“ geze organizaaca bolbol Tokioohoo sybsidiirovelegdene. „Indonee-zi Sarekaatiin“ („Indoneeziiin Demokratiiçeska paarti“) glaav-na komiteedei zarim çleengyyd xadaa Tokiootoi barisaatai bai-dag.

Japoonsko aktiivnostiiin ton şuxala ceentrenь Britaanska Malaijaa bolno. Ende, japoon-sko şpionaaz bolbol egeel tyryy-şeer angliiska vojeenne ton jixe baaza—Singapyyrte esergyy zo-riuulagdana. Уşөө 1934 onoi de-kaabrьda, Singapyyrhee ygei bolhon vojeenne dokymeent-nyyd bolbol japoonsko nege magaziinda angliiiska poliicoor azaglagdahan baina. Byri xo-zom elirhen magaziinai ezen bolbol japoonsko vojeenne çinoovnig baişoo. Iime uşar bolhonoi hyylde, byxii japoon-cuudta, Singapyyriin vejeenne gaavaniaar jabalga xorigdohon baina. 1938 onoi janvaarьda, angliiiska floodoi vojeenne ma-neevrnyydei raioondo japoon-sko kommeerşeske syydno ba-rigdahan jym. Mongoo yylice-dexi nege magaziinda negzelge bolzo baixiin yjede, 300 şaxuu şpioonsko bişegyyd oldohon ba japoonsko xojor şpioonuud arestovaalagdahan baigaa.

Vojeenne xaraaktertai infor-maaciiji sugluulxahaa gadna, „japoonsko zagahaşad“ bolbol Xitadta vojeenne zebsegzelgiiji transportiirovalgiin tula Bri-taanska Maliiin erje deere xiorxoor xaraza baidag. Ynger-hen zilei nojaabriiin xaxadta, nege hyni, Singapyyrhee ja-poonsko 15 „zagahabarilgiin“ syydnenyyd tyrgөөr tamaran garba. Edener xadaa Rangyyn geze poortoor Xitadta vojeen-ne aşaanuudiiji zөөlgiiji xara-xiin tula Biirmiin erjede oşo-bo geze, hyylde, angliiiska poliicoor todorxoilogdohon baina.

Japoonsko ysөөn bişe şpioo-nuud bolbol Annaamda (fran-cuuzska Iindo-Xitad) baidag. Edener xadaa ende oficiaalьna ujalganuudaarşji, xudaldaanai deejatelьnostieerşji bejee dal-dalnad. 1936 onoi ijyyliiin hyyl-de, francuuzska koloniaalьna zasaguud bolbol ijyyliiin 14-de boldog fraanciin nacionaalьna yderei praazdnovanida xyndete ailşan bolzo Annaamda jirehen maioor Aboogoor bişegdehen ba Indo-xitaddaxi aviaaca tuxai niuu sa doklaadiiji damzuulan abhan baina. Maioor Aboor xadaa ten-dehee jabuulagdaba, zygөөr, Annaam bolbol urdiinxida ada-li, japooncuudaar dyyrenxei. Japoonsko şpioonuudai olon-xinь Annaamda, Toigoor (Sioom) elьgeegdene. Annaa-miin xiliiji alxan garaza bai-xiin yjede byxii siaamcuud-haa.—„Ta japoonec bişe gyt?“—gehen asuudaliiji demii bişe huradag jym.

Şpionaaziin ton jixe baaziiji japooncuud xadaa tereşelen Taida (Sioom) bii bolgohon baina. Ende, japoonsko aagent-nuud bolbol өөhediingөө dee-jatelьnostiiiji sylөөteixenөөr yngergedeg jym. 1938 onoi apreeliiin 14-de, byxii tiaamska gezeedyyd xadaa japoonsko-xitadai daintai daşaramduulan, xitaduudta esergyy xydelmeriii-ji şangadxaxiin tula japoonsko şpioonuudai jixe paartiiin jirel-ge tuxai medeenyydeer dyyr-gegdehen baigaa. Vojeenne hurguulinuudhaa zuu şaxuu japooncuud bolbol „Siaamska xeleer praaktika“ abxiin tula zil byri Taida jiredeg jym.

Tiixi okeaanai baruun-urda basseiniin oronuuddaxi japoon-sko şpionaaziin seetinь zil by-xende yrgen ba yrgen le bol-zo baina. Japoon xadaa ede oronuudta şpioonsko aktiivnos-tiiji, ilangajaa xitadhaa Aangliiiji ba Fraanciiji zaisuulgada nee-meleer orohonoinь hyylde, xyg-zyylhen baina.

Centraalьna froonthoo.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Агитколлективые хvтэлбэрилхэ

Ажалшад массые коммунистическэ духээр хvмvvжvvлэлгэ—партийна ба комсомольско организацинуудай хундэтэ зорилгонь мvн. Арад зоной дунда партийна-массова хvдэлмэрие зvбөөр табижа шадааhaa, колхозуудай, предприятинуудай урда байгаа ажахын зорилгонууд амжалтатайгаар дvvргэгдэдэг. Энээние дvvргэхэ условинууд манда бvгэдэ бии. СССР-эй, союзна ба автономно республикануудай Верховно Соведvvдтэ hунгалтын vедэ Тарбагатайн аймагта хvдэлмэрилhэн 244 агитаторнуудhaa 178-нь хvдэлмэрилнэ гэжэ тоологдодог болбошье, заримань хvдэлмэрилдэггvй.

Барыкинодахи (парторг нvх. Щербаков), Куйтундэхи (парторг нvх. Гороховский), Н-Жиримдэхи ба бусад партийна эхин организацинуудта агитационно-массова хvдэлмэри огто ябуулагданагvй. Томилогдоhон агитаторнуудань, ВКП(б)-эйн ЦК-гэй ба СССР-эй Совнаркомой hаеын тогтоолнуудые колхознигуудта hайтар ойлгуулжа vгөөгvй.

Гэхэтэй хамта, зарим партийна организацинууд агитационно-массова хvдэлмэридэ анхаралаа серьезноор табидаг байна. Жэшээлхэдэ, Десятниковско с/соведэй дэргэдэхи партийна организаци (парторг нvх. Мордвин) агитколлективые ба бvхы агитаторнуудые конкретнээр хvтэлбэрилдэг ба саг vргэлжэ туhалдагшье байна. Б-Куналейдэхи партийна эхин организаци (парторг нvх. Созонов) болбол агит. массова хvдэлмэри ябуулжа байна, НКВД-эйн дэргэдэхи организаци (парторг нvх. Жамбаев, агитколлективэйнь хvтэлбэрилэгшэ нvх. Вершинин) болбол агитационно-массова хvдэлмэреөр, Тарбагатайн сельсоведэй, „Красна партизан“ колхозые шеф абажа, хvдэлмэреө hайнаар ябуулна.

ВКП(б)-эйн Айком, тэрэнэй агитаци пропагандын таhаг vдэр бvхэндэ агит. коллективvvдые ба агитаторнуудые хvтэлбэрилхэ ёhотой.

П. ШЕВЧЕНКО.

Vйлэдбэри дээрэ большевистскэ контроль

Улан-Удэ. Судоремонтно заводой партийна организаци болбол „...Vйлэдбэриин типын партийна организацинуудта, предприятинуудай хэрэгэй ямар байдалтай байhынь контрольдохо эрхэ vгтэхэ ёhотой“ (нухэр Ждановай vгэhөө) гэhэнии бэелvvлжэ эхилээ. Партийна суглаанууд дээрэ, заводай директор нvх. Мельников ба барилгын начальник нvхэр Эльясов гэгшэд vйлэдбэриин планай хэрзэргээр дvvргэгдэжэ байhан тухай докладуудые хэhэн байна. Эдэ нvхэдэй докладуудые дуулаад байхадаа, коммунистнууд заводойгоо хvдэлмэри дээрэ байhан алдуу дутуунуудые элируулэн хэлэжэ, саашадаа ябуулха хvдэлмэриинь hайжаруулха тухай vнэтэ дурадхалнуудые оруулна.

Жэшээлхэдэ, коммунист нухэр Андреева хэлэхэдээ, „литейно цех болбол vбэлэй сагта айхабтар хvйтэн байдаг туладань, ойрын сагта эрхэбэшэ дулаалаха хэрэгтэй“ гэжэ хэлэнэ.

Нvхэр Панов,—заводтамнай мvнөө хvртэр компрессора бэлэдхэгдээгvй, vнгэрэгшэ жилдэ компрессорай vгы байhанhaa флотын ремонт ехэшэгээр баригдаhан юм,—гэбэ.

Коммунистнуудай критикэ дээрээhээ харахада, заводой хvдэлмэри дээрэ дутуу юvмэнvvд олон, мvнөө хvртэр мастерскойн ремонт эхилээгvй, ремонтдо ба барилгада хэрэглэгдэхе инструментнvvд, материалнууд бэлэдхэгдээгvй байба.

„Пароходствын хvтэлбэрилэгшэд хадаа кадрнуудые сэгнэхэ ба тэдэндэ зохид hайн услови бии бологохо ябадалда мvнөө хуртэрөө vшөө hураагvй. Энээн дээрэhээнь хvдэлмэришэдэй дунда хvдэлмэриин хvсэнэй текучесть гарана, заводто доторой ресурсонуудые мобилизовалнагvй“—гэжэ нvхэр Кузмич хэлээ.

Партийна суглаан болбол хэлсэhэн асуудалайгаа практическа бэелvvлэгдэжэ байhанай контроль хэжэ байхые партийна бюрогой членгvvдтэ даалгадаг байна.

ХАЗАГАЕВ.

Бvхэсоюзна хvдөө ажахын выставкэдэ

Августын 8-най vдэр Бvхэсоюзна хvдөө ажахын выставкэ дээрэ Дальна Востогой ба Украинай колхознигууд ба совхозуудай хvдэлмэришэд уулзаhан байна. Тэдэр болбол хvдэлмэриингөө опыдуудые андалдаhан, өөhэдынгөө амжалтануудай тухай хөөрэлдэhэн байна.

Беседэ болбол Киевск областиин, Звенигородско районой, Буденнын нэрэмжэтэ артелиин звеньевой Осадчей гэгшиин выступленеэр эхилhэн байна. Осадчей болбол колхозойнгоо энэ жэлдэ vндэр ургаса абхынь мэдvvлнэ.

Амурска областиин, Куйбышевскэ районой, „Декабрист“ колхозой овощной бригадын бригадир Назаренко Украинhaa Дальна-Восток vни зөөhэн байна.

Манай колхоздо 79 бvлэ айлнууд ба газарнай 5 мянган гектар,—гэжэ Назаренко хэлэнэ,—4 фермнvvд бии. Хvдэлмэришэд лэ дутадаг байна. Украинцануудай манайда нvvхые хvсэнэбди. Тэдэнии hайнаар хангагдаhан байдал хvлеэнэ.

Сугларагшад хадаа Сталинска 8 миллиард пуд ургаса туйлахын тvлөө Дальна Востогой ба Украинын колхознигуудай хоорондо социалистическэ соревнованиин договор баталаха тухай Амурскэ областиин, Кагановичевскэ районой, Мухинэй нэрэмжэтэ совхозой тугалша Веренхинагай мэдvvлгые ехэ баяртайгаар абаба.

Мvн выставкэдэ Ростовско областиин ба Краснодарска хизаарай соревновани хэhэн колхознигуудай уулзалга болhон байна. Зуун хvнhөө дээшэ хабаадаа. Доной ба Кубаниин колхознигуудаар хvдөө ажахынгаа бvхы отраслинуудта vндэр показательнуудые туйлахын тvлөө соревнованида орохые уряалhан хандалга абтаба.

***

Августын 8-най vдэр шэнэ нээгдэhэн автомобильно ба тракторна промышленностиин механизациин павильоной залнуудаар илангая олон хvн орohон байна. Колхознигууд болбол газогенераторно автомашинануудта тусагаар анхаралаа табяа.

Выставкэдэ Тувинскэ Арадай республикын делегаци 5 хvнэй составтайгаар хабаадаhан байна.

Usaadьba şadarai uçaastoguudiiji xemzexe tuxai instryykciiji xazagairuulna

Kabaanskiin aimagai nege zarim selьsoveedyydte usaadьba şadarai uçaastoguudiiji xemzelgiin xydelmeriiiji şalgaza yzexede, usaadьba şadarai uçaastoguudiiji xemzexe tuxai instryykce ton boloşogyigөөr xazagairuulagdahan baihaniinь eliryylegdebe.

Komissiin tyryylegşe Krivobook (Inkiinska şelьsoveedei) gegşe uşaadьbiingaa uçaastoguudai 50 proceentiinь xemzexedee komissiin busad çleengyydei xabaadalsalgagyigөөr xemzehen ba xemzelge tuxai dokymeent tabixadaa jixeşeg alduu gargaa. Nyxer Krivobook xadaa arga bişe өөriingөө xexe zakoonno xeregiiji kolxoozoi sçetovoodto xylehelheniinь terenь dam өөriingөө xybyynde ygeze, hyylei hyylde, dokymeentenь ed bolzo zaxadaa garxadaa jixe halan muugaar bişegdehen onso alduutaigaar xegdeşehen dokymeent boloo.

Xundaiiinske selьsoveedte, komissiin tyryylegşe nyxer Trykoov bolbol usaadьba şadarai uçaastogiijl xemzelgede xydelmerilxe zuuraa, xydөө azaxiin arteeliiin ustaaviiji xazagairuullan zyilnyydei xedii dairaldabaş faaktdaa temdegleegyi baixahaa gadna, xemzexedee olodaxin alduutaigaar xemzehen baina.

Tarapaanovska selьsoveedei (tyryylegşenь Jyyşin) 18 byle ailai usaadьba şadarai uçaastoguud komiissai tyryylegşiin xabaadalsalgagyigөөr, alduutaigaar xemzegdehen baina. Oimyyrska, Batuurinska ba Kydariinska selьsoveedyydte, usaadьba şadarai uçaastoguud 0,02 gektaarhaa 0,07 gektaar xyrter alduutaigaar xemzegdehen baina.

Komiissanuudai xydelmeriiin ton boloşogyi, ene alduunuudiiji usadxaxiin tuxai tus aimagai gylsedkoomoi preziidiym xadaa xemzeenyydiiji abaa: deere durasagdahan selьsoveedei komiissiin tyryylegşe nyx. Krivobook gegşiiji xydelmeriheenь gargaza, daxin şineer xemzelgiin xydelmeri jabuulxiiji, şine orohon komiissiin tyryylegşede duradxaba.

Komiissanuud xadaa eneenhee xoişodoo bejedee daalgagdahan ene xariuusalgata xydelmeriiin gol yndehiiji ton hainaar oilgoxo johotoi ba eneeniiji aavgustiin 15 boltor erxe bişe dyyrgexiin tylөө bolьşeviigşelen temesexe baina.

G. B.

Xiliin saanahaa telegraammanuud

Danciig deere germaanska samoliood[u...]

Varşaava, aavgustiin 9. „Iliystroovaniin kyrьjeer podzeemnii“ bolbol poolьsko dalain zaxaar ba Danciigai territoori deegyyr germaanska vojeenne samoliooduudai niidelge tuxai medeesene. Aavgustiin 7-do, Danciighaa xeden kilomeetr xolo baihan Orloovo geze poolьsko kyroort deegyyr niideze jabahan germa[...]ska vojeenne xojor samol[...]duud poolьsko vojeenne [...] saguudaar xaraalagdahan [...]na. Tereenei hyylde samol[...]duud xadaa poolьska zenil[...] artilleerieer buudagdaza, [...]maanska xile teişe oşohon [...]gaa.

(TASS)

Japoondo, angliiiska proteest

Loondon. Reiterei medeesehenei johoor, Tokioodoxi angliiiska posool Kreige bolbol angliiska Beipinske sindikootada medeetei Xenaanь proviinciin xoino, ygoolьno koopinuudiiji xitaddaxi japoonsko zasaguudaar konfiskaacalga esergyy japoonsko praviitelь[...]voda erid proteestiiji medy[...]xe gehen instryykce abba. [...]kompaaniiin çaastinь franc[...]zuudta ba belьgiicyydte med[...]tei baina. (TASS).

Angliiiska politiiçeske deejatelьnyydt[e] xitaddaxi obşçeestvenne organizaacanuudai telegraammanuud

Çynciin, aavgustiin 9. Çynciin, Gyiliinь, Siaani Çendyynei ba busa gooroduudai xeden obşçeestvenne organizaacanuud bolbol Çembeileende, Xitaddaxi angliiiska posool Keerrede, Loord Sesiilьde ba Aangliiin politiiçeske busa deejatelьnyydte telegraammanuudiiji elьgeebe. Japoontoi buuldag xudaldaaji zogs[...]xiin, tereşelen Tokioodoxi x[...]seenyydhee Aangliiiji arsa[...]talaar xemzeenyydiiji AXŞ[...] praviitelьstvoda adaliaar a[...]liiiska praviitelьstviin abxa [...]xaida duradxalnuud telegraa[...]manuudtanь xelegdene.(TAS[S])

Avstriiiska kazaarmanuudta legaalьna bişe antifaşiis literatuura

Pariizda xeblegdedeg „Nyveelь Paystrii“ geze antifaşiis biylleteenь bolbol avstriiiska kazaarmanuudai garnizoonuudta zarimandaa bederelgenyyd bolno geze Veenehee (Aavstri) medeeseliiji tolilbo. Biylleteeniiin xelehenei joho[or] kazaarmanuuddaxi bronepool[...]kiin ba pexootno poolkiin so[...]daaduudiiji negzelgiin yjed[...] antifaşiis legaalьna bişe litera[...]tuura oldohon baigaa.

Generaal Fraankiin „praviitelьstviin“ şineer organizaacalga

Pariiz, aavgustiin 9. (TASS). Gavaas aagenstviin medeesehenei johoor, generaal fraankiiji miniistrnyydei soveedei tyryylegşeer tomilxo tuxai dekreed Ispaanidaxi Byrgoosdo tolilogdohon baina. Nygөөdexi dikreedenь, miniistrnyydei soveedei viice—tyryylegşiin ujalgiiji boliuulna. Ene dekreediiji tolilolgo bolbol, aagenstvo bişene, „ispaanska falanagiin“ ustaavta xubilalga bolhontoi daşaramduulan xegdehen ba ene organizaaciin poziiciin jixeer şangada'giiji temdeglene. Mynөө boltor, fraanko xadaa praviitelьstvodaxi өөhediingөө orologşonortoi zybşedeg baigaa. Miniistrnyydei soveedei tyryylegşiiji orologşiin poostiin yprazdneenide, tyryyşiin plaanda, ispaansko falanglistnuudai (xytelberi[...]xii oorganai) „politiiçesk[...]xyyntiin“ tyryylegşiin roo[l...] debzyylegdene.

Gavaasai medeesehenei jo[...]hoor 12 miniistrnyydiiji organi[...]zaacalxa tuxai dekreed tereşe[...]len toliiogdobo: dotoodo xere[...]gyydei, gadaada xeregyydei dalain xeregyydiiji erxilxe mi[...]nisteerstvo, vojeenne, agaara[i] xysenyyd, jystiiciin, finaansiin obşçeestvenne xydelmerinyydei ba azalai ministeerstvo. Ene dekreediiji Fraankiin tyryyle[g]geer oboroonиin komiteed bai[...]guulna. Terenei sostaavta Fraankohaa gadna, vojeenne miniistr, dalain xeregyydiiji er[...]xilxe miniistr, agaarai xysenyydei miniistr orolsoxo baina.

Viistavke--sorevnovaaniiin organizaator

„Praavdiin“ aavgustiin 9-nei tyryy bişeg

Byxesojuuzna xydөө azaxiin viistavke bolbol tereende xabaadagşadai ba ekskyrsaantnuudai bygediin mederelei johoor byxesojuuzna kolxoozno yniversiteed myn bolno. Sociaiis gazartariaalangai ba malazalai tyryynyyd—staxaanovtanai, erxim tyryy kolxoozuud ba sovxoozuudai amzaltanuud, soveedei xydөө azaxiin nauukiin amzaltanuud viistavke deere xaruulagdana. Viistavke bolbol tariaan ba texniiçeske kylьtyyrenyydei ynder deede urgasiin tylөө, malazalai deede hain produktiivnostiiin tylөө, kolxoozno ba sovxoozno yiledberinyydiiji obrazcoovoor ba kylьtyyrneer jabuulxiin tylөө jaaza temesexe xeregteib geze hurgana.

Viistavkiin xydelmeriiin 8 yder yngerebe. Viistavkede egeel tyryyşeer jirehen, respyyblikenyyd, xizaarnuud ba ooblastьnuudai delegaacanuud viistavketei tanilsaza, tereeniiji xaraza dyyrgeze, gertee busaza bainad. Tereende orogşod byxende viistavke bolbol suurxama gaixal bolno. Staalinska epooxiin ene gaixamşag barilgiin—viistavkiin aguu jixiiji damzuulan xelexe ygөө olonogyibdi geze viistavkiiji xaragşad medyylne. Viistavkede xabaadagşad ba ekskyrsaantnuud bahal iime gaixaltaigaar gertee xarinad. Tedener bolbol eneenei urda xydelegşehөө byri hainaar xydelmerilxe gehen hanaltaigaar busana.

Kolxoozuud ba sovxoozuudai amzaltanuud ba ilaltanuudiiji tabanxubi, arbanxubi jixedxexe—egeel ene xadaa viistavke xarahanaigaa hyyleer kolxooznuud ba kolxooznicanuud, maşiinna-traaktorna staacanuud ba sovxoozuudai xydelmerilegşedei, xydөө azaxiin specialiistnuudai abdag viivod myn bolno.

Viistavkiin xymyyzyylgiin udxaşanar ugaa jixe. Viistavke bolbol zarim respyyblikenyyd, xizaarnuud ba ooblastьnuudai bişe, xarin byxii Soveed Sojuuzai sociaiis gazartariaalangai ba malazalai badaraltiiji demonstriirovalana. Kolxoozno dereevniiin tyryy xynyydei bodoto uulzalga bolno, manai aguujixe exe oronoi araduudai xani bariidalgiin ujalaa ulam yrgedene, bexizene.

Erdemted ba praaktiguudai uulzalga bolno, staxaanovcuud—kolxoozniguud leekcenyydiiji unşana, doklaaduudiiji xene. Xaa-xaanagyi— steendenyydei, naturaalьna eksponaaduudai xazuuda, oopedno deliaankanuud deere—oopedoo andaldaan bolno.

Viistavke bolbol socialiis sorevnovaaniiin byxesojuuzna organizaatorai rooliiiji dyyrgene. Ekskyrsaantnuudai too ali zerge olon bolnob, tereenei zergeer ene roolinь ulam urgaxa baina. Jirexe zilde xydelmeridөө deede amzaltanuudiiji tuilaxiin tylөө, xydөө azaxiin talaar gurbadaxi tabanzilei plaaniiji amzaltatai dyyrgexiin tylөө xoorondoo socialiis sorevnovaani xeegyi negeş respyyblike, negeş xizaar ba ooblastь 1939 onoi viistavkiin rezyltaadta yldexegyi gehende azag hezeg ygei.

Ene zilde zuugaad miangaad kolxoozniguud viistavkede jirexe. Tedener bolbol viistavke deere jyy xaraab, tereenee kolxoozno ba sovxoozno yiledberide nebteryylegşed, zastreelьşçigyyd ba dyle badarama agitaatornuud bolzo busaxa baina. Viistavkede xabaadagşad ba ekskyrsaantnuud bolbol socialiis sorevnovaaniiin organizaatornuud bolzo gertee busaxa baina.

Viistavkede xabaadaxşad byxen, ekskyrsaantnuud byxen—ede xadaa xydelmeridөө ton tyryy, ton odoonoi prijoomuudaar zebseglegdehen, yşөө hainaar xydelmerilxe oroldoigoor nebterehen, kolxoozno dereevniiin aktiviistnuud geeşe. Socialiis gazartariaalangai saaşanxi amzaltanuudai tylөө agitaatornuudai ede byxii aarmiiiji emxidxexe, tereenei ooped ba uxaan mederelиiji byri xysedөөr xereglexe, viistavketei bodotooronь tanilsalga—ene xadaa niutagai paartiiina ba soveed organizaacanuudai şuxala zorilgo myn.

Kolxozniguudai yrgen maassa bolbol Byxesojuuzna xydөө azaxiin viistavke geeşemnai xaişaa jym, ilangajaa jyn xadaa bygediin anxaraliiji xanduulnab, viistavke deere xaruulagdahan zyilnyydei jamariiji xaana xereglexe bolxo bainab geze medexiiji xysene. Ene xysel zakoonno ba xysed medeeze, viistavke bolbol tyryy xynyydei oopeduudai yrgen maassiin dostojaani bolxiin tulada ba kolxoozno azaxiin uragşaa jabaxiin tulada, xydөө azaxiin erxim obrazeecyydiiji xaruulxiin tulada baiguulagdahan jym.

Viistavkede xabaadagşad ba ekskyrsaantnuud bolbol ende jyyn asaragdanxaib, jyn xaruulagdanxaib geze өөhediingөө niydөөr xaraa. Tedener bolbol soloto xynyydei oopeduudiiji şudalaa, zaapisuudiiji bişeze abaa, өөriingөө kolxoozdo gy, ali sovxoozdo oloniinь xereglexe bolnob geze xaraza yzөө. Tedener bolbol viistavke tuxai jyrөөr ba oilgomzotoigoor xөөreze, өөriingөө gaixaliiji damzuulza, tyryy oopediiji şudalaxa jabadalda kolxozniguudai intereesiiji xanduulza şadaxa baina.

Viistavkede xabaadagşad ba ekskyrssaantnuud bolbol viistavke tuxai өөriingөө arteeliiin kolxozniguudta, өөriingөө MTS-yyd ba sovxoozuudai xydelmerilegşedte egeel tyryyn xөөreze şadaxa baina. Gebeş, gansal eneegeer tedenei rooliiiji dyyrgeze bolxogyi. Viistavkede xabaaduulagdaagyi kolxoozuudta tedenei jabaza xөөrexenь xeregtei.

Mynөө viistavke deere xaruulagdahan, tyryy oopeduudiiji xamzuulxa ba xereglexe jabadal olonxi kolxoozuudta exilexee baina. Niutagai partiiina organizaacanuud bolbol ene talaar iniciatiiviiji tolgoiloxo johotoi. Jefreemovske agroteexnikiiji, malazaldaxi staxaanovska meetodyydiiji yrgedxen jabuulxa praktiiçeska xemzeejabuulganuud byxeniiji, arteelьna azaxiin odoonoi halbarinuudiiji yrgedxexe talaar exilel byxeniiji alibolxoor demzexe şuxala.

Şine zyiliiji iigeze demzeed baixada, xydөө azaxiida socialiis sorevnovaani ba staxaanovska xydeleөn urgaxa baina.

Jirexe zilde ynder deede urgasiin tylөө temesexe temesel bolbol xydөө azaxiin uradxal xydelmerinyydiiji, ilangajaa urgasa xuriaalgiiji hainaar yngergexe jabadaliiji uridşalan xaraalana. Gebeş, zarim xizaarnuud ba ooblastьnuudta xuriaalgiin xydelmeri yngeregşe zileixihee muugaar jabuulagdana.

Xuriaalgaa haja exilehen zyyn raloonguud bolbol zarim urda ba centraalьna raioonuudai alduunuudiiji xaraada abxa, tedeeniiji dabtaxagyi ba xuriaalgiiji obrazcoovoor yngergexe johotoi. Urgasa xuriaalgiiji sag soonь ba geegdelgyigөөr dyyrgexe jabadal xadaa Byxesojuuzna xydөө azaxiin viistavkede erxim beleg, jirexe zilde xydөө azaxiin tuilaxa ilaltada erxim beledxel bolxo baina.

Viistavkiin neelge deere nyxer Moolotov bolbol „gansal ene zilei bişe, myn 1940 onoi xydөө azaxiin viistavkede xabaadalsaxa erxe oloxiin tylөө respyyblikenyyd, xizaarnuud, ooblastьnuud ba raloonguudai xoorondo, kolxoozuud, MTS-yyd ba sovxoozuudai xoorondo socialiis sorevnovaaniiin alibolxoor yrgedexiiji“ xysehen baina.

Ene xysel xaluunaar ugtagdaa. Viistavkede xabaadagşad ba ekskyrsaantnuud bolbol ene xyseliiji xeregeer xariuulna. Tedenei uulzalga bolbol socialiis sorevnovaaniiin doogovornuudiiji hergeelgeer ba şineer batalaxa jabadalaar dyyrene. Kolxoozuudtaa ba sovxoozuudtaa busaxadaa, tedener bolbol sorevnovaaniiin organizaatornuud bolxo. Ene iniciatiiviiji demzexe, tereeniiji tolgoiloxo—niutagai paartiiina organizaacanuudai, soveed ba gazarai oorganuudai ujalga myn. Kolxoozuud ba sovxoozuudta socialiis sorevnovaaniiin tugai yşөө yrgenөөr delgerexe, socialiis gazartariaalan ba malazalda şine amzaltanuudiiji, şine ilaltanuudiiji asaraxa baina.

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ

Адрес редакции: Центросоюзная 19 Теле фоны: редактора — 8-44, отв. секретаря 8-23, Сельхозотдел — 7-55, Промотдел — 5-07.

бvргалавлит № 1122

Типография Наркомместпрома БМАССР,